

Samenwerkende vrijwilligersgroep

Arbo

Samenwerkende vrijwilligersgroepen in het landschap werken in een samenwerkingsverband met de terreineigenaar, waarbij de laatste formeel opdrachtgever is. Wel verrichten de vrijwilligers hun werkzaamheden zelfstandig en komt de boswachter of iemand anders namens de terreineigenaar, hooguit aan het begin van een werkdag langs om werkinstructies te geven. Bij sommige samenwerkende vrijwilligersgroepen gaat de zelfstandigheid nog verder en wordt het te verrichten werk één of twee maal per jaar met de terreineigenaar besproken, zonder dat die ooit bij een werkdag aanwezig is.

Aansprakelijk bij een voorval

In beide gevallen (en alle anderen met een vergelijkbare samenwerking) bestaat een gedeelde verantwoordelijkheid bij het naleven van de Arbo-richtlijnen. De terreineigenaar is formeel hoofdverantwoordelijke en kan aansprakelijk worden gesteld bij een voorval. Echter, als de groep de werkzaamheden zelfstandig uitvoert, is die medeverantwoordelijk voor het naleven van de Arbo-richtlijnen. Daarbij geldt een speciale verantwoordelijkheid voor degene die de werkzaamheden ter plekke coördineert of leidt. Deze moet er op toezien dat volgens de Arbo richtlijnen wordt gewerkt en mensen er op aan spreken als zij dat niet doen. Als bij een voorval deze persoon nalatig is geweest, kan ook hij/zij aansprakelijk worden gesteld voor de schade. Om tot goede afspraken tussen de vrijwilligersgroep en de terreineigenaar te komen is het verstandig de afzonderlijke verantwoordelijkheden ten aanzien van de Arbo-naleving schriftelijk vast te leggen met Overdrachtsformulier Toezien op Veilig Werken (zie downloads)

Waar vind ik de Arbo richtlijnen waar de werkgroep aan moet voldoen?

Waar je precies aan moet voldoen, vindt je in Arbo-catalogussen die door de brancheorganisaties zijn gemaakt. Voor veel vrijwilligers in natuur en landschap zal de Arbo-catalogus Hoveniers en Groenvoorziening passender zijn dan het Arbohandboek Bos en Natuur die overwegend op grootschalig werk van toepassing is. Aanvullend zijn er infobladen van afzonderlijke werkzaamheden om te weten waar je precies aan moet voldoen. Download het document.

Is een Arboplan en Risico Inventarisatie en Evaluatie verplicht?

Als de terreineigenaar zelf tenminste één betaalde kracht in dienst heeft, is deze verplicht een RI&E en Plan van Aanpak te maken. Als de terreineigenaar geen mensen in dienst heeft, is een RI&E en Plan van Aanpak niet bij wet verplicht, tenzij sprake is van de volgende omstandigheden:

- Wanneer tenminste één beroepskracht werkzaam is bij de vrijwilligersgroep
- De groep te maken heeft met biologische agentia
- Bij werkzaamheden met een verhoogd risico of (grote) fysieke belasting
- De groep bij extreme temperaturen werkt (strengte vorst, hitte)
- Op hoogte wordt gewerkt (boven 2,5 meter)
- Met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt (bijvoorbeeld tinner of buitenbeits)
- Bij geluidsbelasting boven de 85 Db
- Wanneer gewerkt wordt met machines, motorisch gereedschap en/of gereedschappen die een verhoogd risico op verwonding herbergen

Soms zijn criteria voor meerdere interpretaties vatbaar. Als je maaisel afvoert, kom je dan in aanraking met biologische agentia, bijvoorbeeld met planten die brandblaren veroorzaken? Of heb je bij maaisel afruimen een grotere kans op infecties bij verwondingen? En wanneer is er sprake van (grote) fysieke belasting? Riet afvoeren kan zowel licht werk zijn als fysiek zeer belastend. Hoe het ook zij, bijna alle samenwerkende vrijwilligersgroepen hebben wel op een of andere manier met bovenstaande omstandigheden van doen.

Rol van Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en verzekeringsmaatschappijen

De keus om wel of niet een RI&E en Arboplan te maken, wordt daarnaast bepaald door de opstelling van de Inspectie SZW en verzekeringsmaatschappijen. Bij een calamiteit vragen zij direct naar (schriftelijk) bewijs waaruit blijkt dat de groep over de mogelijke risico's heeft nagedacht en passende maatregelen heeft genomen. Wij vragen daarom aan de bij ons aangesloten vrijwilligersgroepen een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) en een Arboplan van Aanpak te maken. Download het format.

Speciale werkdagen

Samenwerkende vrijwilligersgroepen hebben regelmatig speciale werkdagen waarbij ook andere dan de vaste mensen komen werken, of waarbij werk wordt verricht dat niet gangbaar is voor de werkgroep. Denk bijvoorbeeld aan een dag met maatschappelijke stagelopers of de Natuurwerkdag. In zo'n geval is het verstandig het speciale digitale werkdagformulier in te vullen dat wij samen met LandschappenNL hebben ontwikkeld. Je hebt dan een RI&E en Plan van Aanpak voor één werkdag. Download het werkdagformulier.

Toch een ongeluk?

Indien toch sprake is van een ongeval met ziekenhuis opname of blijvend letsel, is iedere groep bij wet verplicht hiervan melding te doen bij de Inspectie SZW. Meld het ongeval direct aan de Inspectie SZW via **0800-5151** (gratis en altijd bereikbaar). Daarnaast dienen alle ongevallen en serieuze bijna ongevallen gemeld te worden bij ons. Gebruik dan het ongevallenmeldingsformulier.